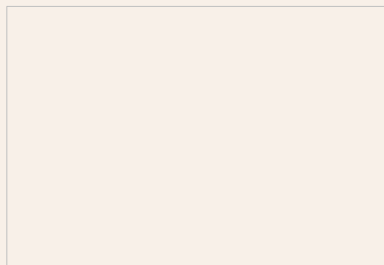

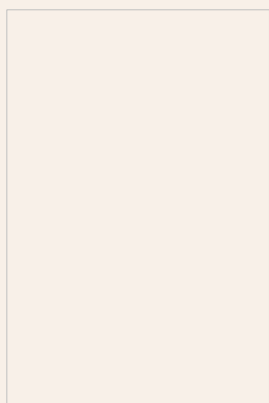
Kamenná krása Prahy 14

Kostel sv. Jiří

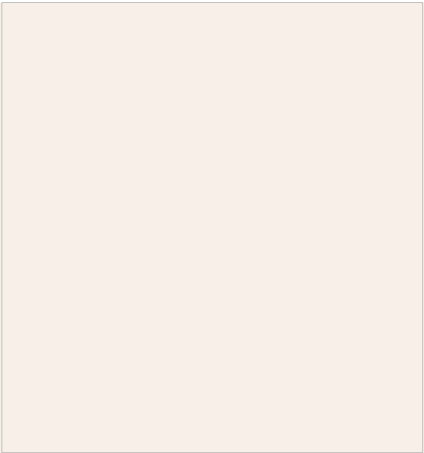
Hloubětínský kostel sv. Jiří je původní jednolodní gotická věžovitá stavba s polygonálním kněžištěm z roku 1356. Tato sakrální památka představuje nejstarší dochovanou stavbu v obci (dříve byl vlastníkem panské půdy v Hloubětíně rytířský řád křižovníků s červenou hvězdou), jež byla mnohokrát rozšířena a stavebně upravována. První výraznější přestavba byla provedena roku 1695 v duchu barokních ideálů. V roce 1863 byl opraven vnitřek kostela. Pod presbytářem by měla být údajně krypta. Na východní straně lodi je kruchta a na ní varhany z roku 1869, které jsou dílem pražského varhanáře Schiffnera.

Oltář byl opatřen novým obrazem sv. Jiří od malíře Viléma Kandra, který byl také autorem obrazu Zvěstování Panny Marie na novém postranním oltáři. V roce 1865 byl interiér kostela obohacen o obraz sv. Alžběty od malíře Rudolfa Müllera. Další důkladná oprava byla provedena architektem Antonínem Sängerm roku 1892, kdy byl kostel regotizován. Protože obloukovitý strop měl trhlinu, byl nahrazen dřevěným kazetovým stropem. Současně byly vyměněny i některé oltářní obrazy. Na hlavním oltáři byl instalován nový obraz sv. Jiří a na bočním oltáři se objevil místo sv. Alžběty obraz sv. Anežky České. Autorem obou obrazů byl akademický malíř Emanuel Dítě.

Největší stavební zásah byl učiněn v roce 1847, kdy byla odstraněna věž, která stála na místě dnešní sakristie, a při pseudogotické přestavbě byla při západním průčelí postavena štíhlá, hranolová dvoupatrová věž, jejíž jehlanovitá střecha je ukončena pozlacenou makovicí s křížem. Rovněž interiér doznal četných změn. Například byl odstraněn hlavní oltář s obrazem sv. Jiří od malíře Viléma Kandra, naopak byl dochován kazetový strop z roku 1892 se znakem řádu křižovníků. V první polovině 70. let 20. století bylo upraveno vnitřní uspořádání kostela podle pokynů vatikánského koncilu. Byla odstraněna kazatelna, zrušen hlavní i postranní oltář a jejich obrazy. Spodní část hlavního oltáře (bez svatostánku) byla umístěna v popředí presbytáře jako stolový oltář a starobylému sanktuáři ve zdi presbytáře byl vrácen jeho původní význam. Pět oken v pozadí presbytáře bylo zaskleno barevnými mozaikami s církevními motivy.

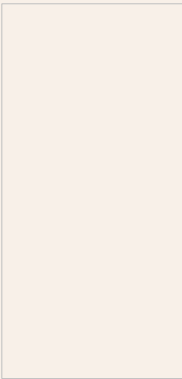

Křížová cesta z roku 1912 byla pro malou hodnotu (byla zhotovena ze sádry) nahrazena novou, miniaturní, která však na holých bílých stěnách postrádá monumentalitu. Kostel je přes 18 metrů dlouhý a skoro 7 metrů široký. Práh kostela je ve výši 215 metrů nad mořem.

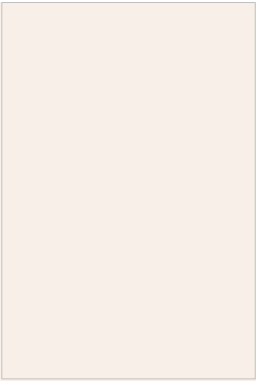

Bývalý řádový hřbitov

Kolem kostela se rozprostírá starý, dnes již neužívaný hřbitov s parkovou úpravou. Proti vchodu do kostela je starý řádový hřbitov, na kterém byli pohřbíváni velmistři a členové výše zmiňovaného řádu křížovníků. Dnes je na něm už jen osm náhrobků a náhrobních desek. Většina kovových heraldických a církevních symbolů z nich dávno zmizela. K některým se vážou velmi zajímavé legendy. Hřbitov byl v letech 1864 a 1879 obezděn nízkou zídkou, opatřenou kovanou mříží. Původní pískovcový kříž od pražského kameníka Výška z roku 1864 byl v roce 1879 nahrazen dnešním železným křížem. Poblíž vchodu na hřbitov je socha sv. Jana Nepomuckého z roku 1818, jehož autora neznáme, ale pravděpodobně patřil do okruhu místních sochařů, kteří zpracovávali hlavně pískovec z hloubětínských lomů. Sochu nechal postavit tehdejší nájemce hloubětínské Staré hospody Josef Tesař. Původně byla umístěna před vchodem, ale po dnešní úpravě hřbitova byla přenesena na dnešní místo.

V roce 1904 byl v Hloubětíně otevřen nový hřbitov v Zálužské ulici. O dva roky později v něm bylo opět vyhrazeno čestné místo členům křížovníckého řádu. Tady našlo svůj poslední odpočinek šedesát jedna jeho členů. V čele řádového hřbitova je i hrob předposledního velmistra řádu ThDr. Josefa Vlasáka. Léta 1958 až 1988 znamenají pro křížovníky smutné mezidobí: řád byl zrušen a byly zabráný všechny cenné umělecké sbírky i všechny statky a polnosti, které mu náležely.

Posledním velmistrem řádu se stal v roce 1988 Ladislav Sirový, který působil ve své funkci až do tragického úmrtí při autonehodě v roce 1992. Poté nebyla provedena volba jeho nástupce, protože řád nedisponoval dostatečným počtem mladších kandidátů. z rozhodnutí svatého stolce byla dočasně ustanovena řádová delegátská správa a do jejího čela byl dne 21. února 1992 postaven jako apoštolský delegát světící biskup pražské arcidiecéze Msgre František Václav Lobkowicz. Posledním velmistrem řádu se po velikonocích 2002 stal Jiří Kopejsko.

Renáta Čacká,

foto: Jana Kaněrová (5), archiv (2)

Omluva za chybu v textu: V příspěvku Tribunový kostel sv. Bartoloměje v Kyjích, Listy 5/2002, strana 9, první odstavec, došlo k faktické chybě. Moc se omlouvám a panu Liznerovi, který na ni telefonicky upozornil, děkuji. Správné znění je: Jednolodní románská stavba z pravoúhle tesaných pískovcových kvádrů, nikoli, jak bylo uvedeno, gotická.

-rč-

Velký dík patří panu Miroslavu Kurandovi, předsedovi Vlastivědného klubu Prahy 9, z jehož materiálů jsem si dovolila čerpat.